

Nummer : 2011/1
Datum : 12 januari 2011
Aan : SZW

Werkgelegenheidseffecten uniformering loonbegrip

Als gevolg van het wetsvoorstel uniformering loonbegrip wijzigen de loonkosten voor groepen werknemers, afhankelijk van hun inkomen. Het gevolg voor de totale werkgelegenheid is verwaarloosbaar. De stijging van de loonkosten voor de laagste inkomensgroep (tot ca. 20 duizend euro) heeft een klein negatief effect voor de werkgelegenheid voor die groep (maximaal 0,1%-punt).

1 Inleiding

In het wetsvoorstel uniformering loonbegrip wordt onder andere de grondslag voor de inkomensafhankelijke bijdrage zvw en de awf (ww-premie) verbreed. De zvw-premiegrens wordt verhoogd naar de premiegrens voor werknemersverzekeringen en de awf-franchise vervalt. De resulterende wijziging van de loonkosten hangt af van het inkomen van de werknemer. Als gevolg van de verandering in de loonkosten zal de werkgelegenheid zich aanpassen. Deze notitie gaat in op de aard en omvang van deze werkgelegenheidsaanpassing. De gevolgen van het wetsvoorstel voor de netto lonen, het arbeidsaanbod en de scholingskeuze van individuen worden in deze notitie niet besproken. Mogelijke wijzigingen in het arbeidsaanbod en de scholingskeuze kunnen eveneens van invloed zijn op de werkgelegenheid.

2 Gevolgen voor loonkosten

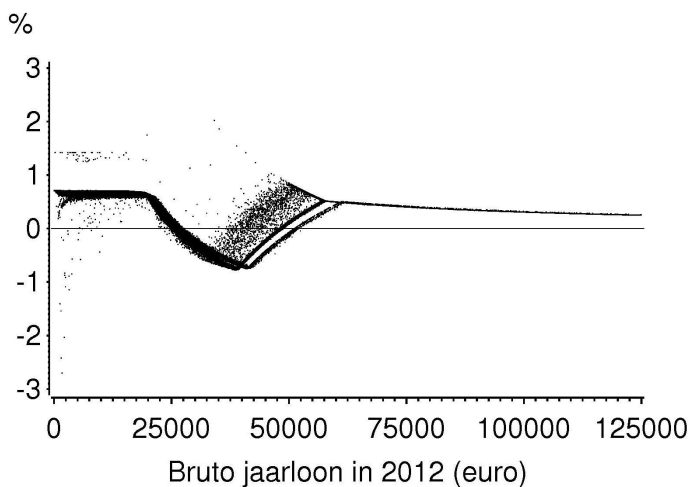
Als gevolg van (i) het afschaffen van de franchise in de awf-premie en (ii) het verhogen van de zvw-premiegrens voor de inkomensafhankelijke bijdrage (iab) stijgen de loonkosten voor bedrijven met circa 250 mln euro, ofwel 0,1%.¹ De loonkostenmutatie verschilt behoorlijk naar

¹ Het voorstel bevat ook een "aanvullend pakket" dat onder meer bedoeld is om de uniformering loonkostenneutraal te laten zijn. Dit pakket kan in een later stadium worden bijgesteld, waardoor de uniformering uiteindelijk toch geen invloed heeft op de totale loonkosten (Memorie van Toelichting, p. 13).

inkomen (figuur 2.1). Voor inkomens beneden de 20 duizend euro stijgen de loonkosten met 0,7%. Voor inkomens van 57 duizend euro stijgen de loonkosten met 0,5%, waarna de loonkostenstijging geleidelijk afloopt voor hogere inkomens. Tussen de 20 en 57 duizend euro laat de grafiek een V-vorm zien, welke direct verband houdt met de nieuwe premiegrens van de iab. Bij een inkomen van 38 duizend euro is de loonkostendaling het grootst (-0,8%). Rond dit inkomensniveau is de inkomensdichtheid het grootst.

Figuur 2.1 Verandering loonkosten bedrijven ten gevolge van uniformering loonbegrip, mutaties in %, 2012

Werknemers bedrijven voltijd

3 Gevolgen voor werkgelegenheid

De gemiddelde loonkosten stijgen met 0,1%, waardoor het gevolg voor de werkgelegenheid op voorhand beperkt lijkt. Hier passen echter twee nuanceringen. Ten eerste kan voor specifieke groepen wel sprake zijn van enige aanpassing van de werkgelegenheid. Ten tweede kan de totale werkgelegenheidsmutatie groter uitvallen indien de loonkostenmutatie zich concentreert in groepen waarvoor de arbeidsvraagelasticiteit relatief groot is. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer de arbeidsvraagelasticiteit voor de laagste inkomens relatief hoog is. Veel empirische studies vinden inderdaad dat de arbeidsvraag naar laagopgeleide werknemers meer elastisch is dan de vraag naar hoogopgeleide werknemers.² Op basis van recente studies mag echter worden betwijfeld of dit nog steeds zo is, omdat niet-plaatsgebonden laagwaardige arbeid reeds voor

² Zie D. Hamermesh (1986), *The Demand for Labor in the Long Run*, in: O. Ashenfelter en R. Layard, *Handbook of Labor Economics*, vol. 1, Amsterdam: North-Holland, pp. 429-471; en D. Hamermesh (1993), *Labor Demand*, New Jersey: Princeton University Press.

een belangrijk deel is verplaatst naar lage-lonenlanden (outsourcing).³ De resterende werkgelegenheid voor laagopgeleiden is daarom plaatsgebonden en minder gevoelig voor veranderingen in de loonkosten. Simulatie met het algemeen evenwichtsmodel MIMIC⁴ laat zien dat de werkgelegenheid van laaggeschoolden afneemt met circa 0,1%-punt. De werkgelegenheid van hoger geschoolde werknemers stijgt daarentegen licht. De totale werkgelegenheid blijft nagenoeg constant. Ook de werkloosheidsvoet verandert niet. Het beperkte negatieve werkgelegenheidseffect voor de laagste inkomensgroep wordt mogelijk nog enigszins overschat vanwege het genoemde argument van outsourcing, en geldt daarom als bovengrens.

³ Zie S. Akcomak, L. Borghans en B. ter Weel (2010), *Measuring and interpreting trends in the division of labour in the Netherlands*, CPB Discussion Paper 161.

⁴ Zie <http://www.cpb.nl/begrip/mimic>.